

2040502800

Vragen van de leden **Van der Staaij** (SGP) en **Huizinga-Heringa** (ChristenUnie) aan de minister van Buitenlandse Zaken en de staatssecretaris van Buitenlandse Zaken (Europese Zaken) over *het rapport van dr. Oehring inzake het stichtingsrecht in Turkije*. (Ingezonden 3 november 2004)

1 Kent u het rapport (Zur Lage der Menschenrechte – Die Türkei auf dem Weg nach Europa – Religionsfreiheit) van dr. Otmar Oehring?¹

2 Deelt u de conclusies² van dr. Oehring met betrekking tot de problemen die het stichtingsrecht – óók na aannahme van de verschillende EU-harmonisatiewetten – oplevert voor stichtingen van niet-islamitische minderheden in Turkije, alsmede met betrekking tot de spanningen tussen het vigerende stichtingsrecht enerzijds en letter en geest van het Verdrag van Lausanne anderzijds? Indien niet, zou u dan beargumenteerd aan kunnen geven waarom niet? Indien wel, zou u dan willen aangeven hoe deze tekortkomingen in de wetgeving zich verhouden tot het politieke Kopenhagen-criterium?

3 Deelt u de conclusie³ van dr. Oehring met betrekking tot de onduidelijkheid van de wetgeving – óók na aannahme

van het zesde pakket EU-hervormingswetgeving – terzake van de bouw van gebedshuizen en wat betreft de vraag wie bevoegd is die bouw aan te vragen? Indien niet, waarom niet? Indien wel, neemt u dan desondanks genoeg met de reeds doorgevoerde wetswijzigingen of deelt u de mening dat de EU bij Turkije erop aan moet dringen alsnog helderheid te verschaffen?

4 Deelt u de conclusie⁴ van dr. Oehring met betrekking tot de wettelijke status van kerkgenootschappen?⁵ Is de huidige stand van zaken nog steeds dat de Turkse overheid het toekennen van een wettelijke status aan kerkgenootschappen in strijd acht met het in de grondwet verankerde principe van de laïcistische staat? Hoe verhoudt zich dat tot het Kopenhagen-criterium? Deelt u de mening dat zolang dit probleem niet is opgelost, de andere kwesties (stichtingsrecht, mogelijkheid voor kerkbouw) ook niet bevredigend opgelost kunnen worden?

5 Hoe oordeelt u over het tweezijdige karakter van de kemalistische staatsfilosofie⁶ in Turkije?⁷ Deelt u de mening dat, zolang deze staatsfilosofie in de grondwet verankerd blijft, de positie van religieuze en etnische minderheden in Turkije welhaast per definitie problematisch blijft? Hoe oordeelt u over het Turkse Presidium voor

Godsdienstzaken in het licht van de door de EU voorgestane scheiding van kerk en staat?

6 Zou u, gelet op het op 24 november voorziene overleg tussen Kamer en regering over de toetredingsonderhandelingen met Turkije, deze vragen ruim vóór die datum willen beantwoorden?

¹ Uitgegeven door Missio: Internationales Katholisches Missionswerk, Aachen, zomer 2004 (E-mail: menschenrechte@missio-aachen.de).

² idem, blz. 57–60.

³ idem, blz. 61.

⁴ idem, blz. 62.

⁵ Vergelijk ook: O. Oehring, «Cultural Rights and Freedom of Religion for all Citizens: The Need for Legal Status of Religious Communities», in Turkey and the EU: Looking Beyond Prejudice, Proceedings of the Symposium held on April 4&5, 2004. Maastricht School of Management, blz. 95–100.

⁶ D.w.z. enerzijds een zo seculier mogelijke staat, anderzijds een sterk nationalistische staat die actief de soennitische islam bevordert door middel van een omvangrijk Presidium voor Godsdienstzaken maar voor andere varianten van de islam, noch voor andere religieuze en etnische minderheden veel ruimte laat, en een assimileringdruk daarop uitoefent.

⁷ Zie Helmut Wiesmann, «Kriterium Religionsfreiheit – zur Lage der religiösen Minderheiten in der Türkei im Kontext eines möglichen EU-Beitritts», in Ost-West: Europäische Perspektiven 5 (2004) Heft 1, blz. 42–50.